

Spotkania w drodze, czyli pociąg do polskiego. Scenariusz zajęć „Droga do szkoły”.

Opracowanie:

Ewa Piechota

V Liceum Ogólnokształcące
z Oddziałami Dwujęzycznymi
im. Adama Asnyka pod patronatem PUM
w Szczecinie

Cele projektu

- umożliwienie szybkiego wdrożenia zajęć z języka polskiego z ukraińskimi dziećmi przyjętymi do polskich szkół – zwłaszcza w tzw. klasach przygotowawczych;
- ułatwienie integracji dzieci ukraińskich nie tylko z ich rówieśnikami z Polski, ale także między sobą;
- zaproponowanie konkretnych narzędzi, metod i form pracy, które ułatwią pracę nauczycielowi.

Wskazówki dla osób korzystających ze scenariuszy

Każdy scenariusz zawiera modułowe zagadnienia merytoryczne i sposoby ich wdrażania – opis form pracy, które mogą być zastosowane w zależności od potrzeb czy możliwości sprzętowych.

Ze względu na liczne podobieństwa między językami poszczególne bloki wprowadzane są szybciej, np. przedstawianie się i krótkie informacje o sobie są zawarte w jednym module.

Wybrane zagadnienia mogą być realizowane nie tylko w sali lekcyjnej, ale również w świetlicy, w sali gimnastycznej czy na wycieczce.

Poszczególne moduły mogą być wykorzystywane osobno lub tworzyć wspólną całość.

Marta Kostecka

nauczycielka konsultantka ds. nauczania języka polskiego

Moja droga do szkoły: idę i jadę

Przemieszczanie się, stosunki przestrzenne

1. Odmiana czasowników: iść, wsiadać, jechać, skręcać, kupić/kupować, stać.

2. Zwroty językowe związane z przemieszczaniem się komunikacją miejską i marszem:

Przykładowe zwroty:

- a) iść pieszo/na piechotę – idę – on/ona idzie – oni idą
- b) jechać
autobusem/tramwajem/pociągami/samochodem/rowerem/hulajnogą –
jadę – on/ona jedzie – oni jadą
- c) przesiadać się – przesiadam się – on/ona przesiada się – oni przesiadają się
- d) stać w kolejce – stoję w kolejce, na światłach – on/ona stoi w kolejce – oni stoją w kolejce
- e) kupić/skasować bilet – kupuję – on/ona kupuje – oni kupują

Jaką formę zastosować?

Układanie z obrazków historyjki ukazującej następstwo czasowe:

- a) **najpierw** stoję w kolejce i kupuję bilet na autobus/tramwaj albo: kupuję bilet w automacie
- b) **potem** idę na przystanek i czekam na autobus/tramwaj
- c) **następnie** wsiadam do autobusu/tramwaju
- d) **potem** kasuję bilet
- e) jadę autobusem/tramwajem
- f) **wreszcie** wysiadam na przystanku

Pantomima: Co teraz robię?

- a) Wybrany uczeń pokazuje pantomimicznie, co robi w związku z podróżą.
- b) Pozostali uczniowie zgadują, stosując formę 2 osoby liczby pojedynczej.
- c) Można do zadania wybrać grupę i ćwiczyć w ten sposób formy liczby mnogiej.

3. Stosunki przestrzenne:

Przykładowe zwroty:

- iść prosto; skręcić w prawo/w lewo; iść wzdłuż ulicy
- skręcić w prawo, w lewo...
- przejść nad/pod/ponad/na...

- stanąć obok/przy...
- być przed/za...
- znaleźć się w...
- znajdować się między/pomiędzy

Jaką formę zastosować?

Jestem kierowcą

Opowiadanie: jak jechać z punktu A do punktu B, stosując trzy wybrane czasowniki – ćwiczenie w parach – wypowiedź z zastosowaniem formy 1 osoby liczby pojedynczej.

- a) Można do ćwiczenia wykorzystać mapę.
- b) Uczniowie po upływie 2 minut zamieniają się rolami.

Ćwiczenie fonetyczne i ortograficzne

- a) Ćwiczymy wymowę bezokoliczników: iść/wsiąść/wysiąść/znaleźć się/być/przejsć
- b) porównujemy wymowę z pisownią

Pomnik grupy w autobusie

- a) Wszyscy uczniowie tworzą „pomnik” – my w autobusie – rzeźba zostaje zatrzymana w czasie.
- b) Poszczególne osoby „układają” się w pozycjach wskazanych na kartkach rozłożonych na podłodze:

- jestem między; jestem w; jestem pod; jestem nad; jestem przy;
jestem obok itd., jednocześnie przejmując kartkę z opisem pozycji.

c) Niektóre kartki muszą być powielone kilka razy.

d) Może to być śmieszny pomnik, np. w czasie kiedy autobus skręca.

Nieoczekiwane sytuacje

Uczniowie stosują wdrażane zwroty, układając po jednym zdaniu, ale odnosimy je do wymyślonej sytuacji, np. przechodzimy przez rzekę, siedzimy w kawiarni, lecimy w kosmos, lecimy samolotem itp. – **ćwiczenie 1 osoby liczby mnogiej.**

4. Pytania związane z przemieszczaniem się – z perspektywy osoby szukającej drogi

Konieczne jest zapisanie zwrotów na tablicy – ćwiczenie 1 osoby liczby pojedynczej:

- a) Jak dojadę do ulicy...?
- b) Jaki autobus jedzie do...?
- c) Jakim tramwajem dojadę do...?
- d) Czy muszę się przesiąść?
- e) Gdzie jest przystanek linii trzy/„trójki”?
- f) Gdzie mogę kupić bilet?

Jaką formę zastosować?

Odgrywanie ról – uczeń szuka drogi – ćwiczenie w parach

- a) Jedna osoba zadaje pytania, a druga wybiera odpowiedź z dostępnych materiałów, np. Proszę wsiąść w tramwaj nr 1/w jedenastkę/jedź piątką/tak, trzeba się przesiąść w dwójkę itd.
- b) Kartek powinno być dużo, by były różne możliwości.
- c) Można do ćwiczenia wykorzystać mapę: wyruszać z punktu A do punktu B.
- d) Można również skorzystać z **aplikacji „Jak dojadę?”** zainstalowanej na telefonie komórkowym.

Podróż do celu – trasa i kapsle

- a) Z kolorowej włóczki wykonujemy trasę pełną zakrętów.
- b) Jedna osoba „jedzie” kapslem, a druga instruuje ją: „skręć w prawo”, „bardziej w lewo”.

Podróż do celu – podróż z zawiązanymi oczami – ćwiczenie w parach

- a) Z kolorowej włóczki wykonujemy trasę z licznymi zakrętami oraz przystankami, które są wykonane z krótszych części włóczki.
- b) Jedna osoba ma zawiązane oczy, a druga prowadzi ją po trasie, stosując zwroty typu: „skręć”, „idź prosto”, „jesteś na przystanku”.
- c) Po drodze osoba z zawiązanymi oczami wykonuje dodatkowe zadania, np. pyta o drogę; o to, gdzie znajduje się przystanek itd.

Praca z infografikami umieszczonymi w autobusach i tramwajach: potrzebne zdjęcia tras z poszczególnymi przystankami

Praca z fotografią automatu do zakupu biletów

5. Formy trybu rozkazującego:

Przykładowe zwroty:

- idź/stój!
- podaj
- przynieś
- zjedz
- usiądź/wstań
- wsiądź

Jaką formę zastosować?

Gra: „Szymon mówi”

- a) Nauczyciel mówi: „Szymon mówi, przynieś mi książkę!”
- b) Wszyscy uczniowie wykonują polecenia po komendzie: „Szymon mówi...”
- c) Jeśli nie ma komendy „Szymon mówi...”, uczniowie nie wykonują polecenia.

Do punktu

- a) Uczestnicy zabawy mają się dostać do określonego punktu klasy/sali.
- b) Chodzą po sali swobodnie dotąd, dopóki nie rozlegnie się polecenie: STOP.
- c) Po tym poleceniu każdy uczestnik zabawy ma się dostać do przydzielonego mu punktu; idzie zgodnie z instrukcją, np. powiedz „cześć” każdej osobie, którą napotkasz; biegnij, kręcąc się w kółko; idź tyłem; idź powoli; skacz na jednej nodze; idąc, patrz do góry itp.

Inspiracja: Jolanta Rojewska, *Grupa bawi się i pracuje*, Wrocław 2000.